

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

מרחשון תשפ"ד גיליון 748
נא לא לעיין בגיליון בשעת התפילה

פרשת וירא

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. מלאך נגלה להגר במדבר ובאר המים
- א. הצלת לוט מסדום ע"י המלאכים
- ב. שילוח הגר וישמעאל
- ב. לוט מארח את המלאכים
- ב. השי"ת הופך את ערי סדום
- ב. הולדת יצחק ומשתה אברהם
- ה. לקיחת שרה לאבימלך
- ו. המלאכים מבשרים על לידת יצחק
- ב. שכר אברהם על עמידתו בניסיון העקדה
- י. חיבת ד' לאברהם, ומעלותיו
- ז. עונש אבימלך ותפילה אברהם עליו
- ע. פירוט שמות בני נחור
- ר. אבימלך ואברהם כורתים ברית
- ר. לוט ובנותיו במערה
- ש. הניסיון העשירי - העקדה
- ש. אברהם מבקש רחמים על סדום

שאלה לשולחן השבת

"הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה
לבלתי הפכי את העיר אשר
דברת"

הרי שניצלה העיר צוער בזכות בקשתו של לוט שלא להפוך אותה.

והעניין תמוה עד מאד, והרי אברהם אבינו ביקש מהקב"ה שלא יהפוך את הערים ובסיום ביקש אפילו על עיר אחת ולא נענה הקב"ה לבקשתו.

ויש לבאר אם כן, וכי בקשתו של לוט הייתה גדולה יותר מתפילתו של אברהם אבינו?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם"

מובא בגמרא (ברכות ו:): 'כל הקובע מקום לתפילתו - אלוקי אברהם בעזרו, שנאמר: 'וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם'. ואין עמידה אלא תפילה, שנאמר: 'ויעמוד פנחס ויפלל'. לפי זה יש לבאר את דברי המשנה (אבות פ"ה, מ"ב): 'עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם'. ובאמת איך יכול היה אברהם להחזיק מעמד בניסיונות כל כך קשים? התשובה היא על ידי ש'עמד' (בתפילה) בכל אחד מהניסיונות. כי בכח התפילה ניתן לעמוד בכל הניסיונות. (ר' פנחס בריע"ר)

"קומי שאי את הנער והחזיקי את ירך בו"

יש לדקדק, שהרי לכאורה אם היא נושאת את הנער מה שייך להחזיק בו, הרי כולו מוחזק על ידה. בתרגום יונתן כאן משמע שהגר נשאה את ישמעאל מחמת חוליו על כתפה, ולפי זה יש לבאר שהיה כאן תהליך ריפוי מהיר ופלאי: קודם המלאך אמר לה שתוריד אותו מהכתפיים ותחזיק אותו בחיקה, וזהו לשון 'שאי' כמו שכתוב 'שאהו בחיקו'. ותוך כדי דיבור הנער הבריא כל כך, שהמלאך אמר לה שכעת את כבר יכולה להחזיק אותו ביד: 'והחזיקי את ירך בו', הכוונה שהנער יוכל להציב רגליו על הקרקע, והוא יכול להלוות אליה על ידי הליכה ברגליו מבלי שתצטרך לשאתו כי הבריא לגמרי. (ניצני ניסן)

"ונשתחוה ונשובה אליכם"

'ונשובה', התנבא שישובו שניהם. (רש"י)

רש"י כאן פירש שאמר דברים אלו בתורת נבואה אך בגמרא (מו"ק יח.) מובא: 'דאמר ר' יוחנן מנין שברית כרותה לשפתים, שנאמר: 'ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם', והסתייע הדבר ששניהם חזרו'. ויש לבאר את דברי אברהם, הרי ידע שיצחק ישחט ושיחזור בגפו, ומדוע הוציא דבר שקר מפיו? ויש לומר: א. תיכנן להשיב את עצמותיו. (א"ע) ומוכח שצדיקים במיתתם קרואים חיים. (קול מנחם) ב. ברוב אמונתו שהקב"ה אמר לו כמה פעמים שיצחק יהיה לגוי, א"כ ודאי אף אם ישחט ויקטיר אותו, במעט רגע ישוב ויחיה וישוב עמו. (דברי חפץ) ג. אברהם קידש את אבריו לעשות את רצון הקב"ה ולכן פיו אמר מעצמו כרצון הקב"ה. ד. לעיתים ידבר האדם על עצמו בלשון רבים. (ספר הבתים) ה. רק אם אני והנער אכן נהיה עדיין קיימים. ו. לצורך השעה מותר לשנות. (חזקוני) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

מעכשיו, כולם נשארים ליד השולחן!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אברהם נטעו בבאר שבע
- ב. שמו של אביהם של בני עמון
- ג. ד' המטיר על סדום ועל עמורה
- ד. אברהם יצוה לבניו לשמור את-
- ה. תשובת אברהם לד', יצחק והמלאך בעקדה
- ו. " _____ עפר _____"
- ז. "כי ביצחק יקרא לך _____"
- ח. כלי קיבול לנוזלים, ולמדבר אותו מביאים
- ט. בנו של נחור מפילגשו
- י. אברהם אמר לאבימלך שאין בגרר
- כ. שבע מהן נתן אברהם לאבימלך
- ל. "ואקחה פת לחם וסעדו _____"
- מ. סכין שחיטה
- נ. אבימלך אמר להשי"ת שלקח את שרה ב-
- ס. המלאכים היכו את אנשי סדום ב _____
- ע. יצחק נשא להר המוריה _____
- פ. שר צבא אבימלך
- צ. ד' הפך בסדום את הערים, יושביהן ואת-
- ק. אברהם ביקש משרה שתלוש ג' סאים ממנו
- ר. מקצועו של ישמעאל
- ש. בגיל זה יצחק נימול
- ת. שם ארח אברהם את המלאכים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. השי"ת אמר לאבימלך שאברהם הוא-
- ב. אחד מהדברים שאברהם הגיש לאורחיו
- ג. "הגוי גם צדיק _____"
- ד. אחד מבני נחור
- ה. שמה של פילגש נחור
- ו. " _____ שניהם _____" (רמז- בסיפור העקדה)
- ז. אחד מבני נחור
- ח. הגר השליכה את ישמעאל תחת -
- ט. ניצל מסדום
- י. "אם תשקר _____"
- ך. האיל נאחז בקרניו ב-
- ל. שניים מבני נחור
- ם. השי"ת עצר כל _____ בבית אבימלך
- ן. קיטור הארץ עלה כקיטור ה-
- ס. כך מתרגם אונקלוס: "המלט על נפשך"
- ע. "חלילה לך ... להמית צדיק עם _____"
- ף. אברהם _____ על פני סדום לאחר שנהפכה
- ץ. אברהם _____ לקראת אורחיו
- ק. " _____ עשה לי אלוקים כל השומע _____ לי"
- ר. "שבו לכם פה עם ה _____"
- ש. אברהם _____ בעצמו את חמורו
- ת. הסדומיים ניגשו לשוברה, מבלי יכולת לראותה

כתרגומו

כל פנה נדיא דעלייה מיליה מתרזום אונקלוס נכנסה לעדריין של למנוו.

"ותצחק" (יח, יב) = "והיכת". הפועל העברי 'לחייך' המתאר את תחילת הצחוק.

מן המדרש

"לעשות צדקה ומשפט", זו גמילות חסדים. רבנן אמרו: זו ביקור חולים. ר' יהודה בר ר' סימון אמר: בתחילה צדקה ולבסוף משפט. הא כיצד? אברהם היה מקבל עוברים ושבים, לאחר שהיו אוכלים ושותים, היה אומר להם: "ברכו!" אמרו לו: "מה נאמר?" אמר להם: "ברוך קל עליון שאכלנו משלו". אם קבל עליו וברך, היה אוכל ושותה והולך לשלום. ואם לא היה רוצה לברך, היה אברהם אומר לו: "פרע לי את חובך!" והוא עונה בתמיהה: "איזה חוב יש לך עלי?!". והיה אברהם משיב לו: "כך אכלת: אחד קשיטה של יין בעשרה פולרין, ואחד ליטרא של קופר בעשרה פולרין, ואחד עיגול של פת בעשרה פולרין. מי נתן לך יין במדבר? מי נתן לך קופר במדבר? מי נתן לך פת במדבר?" כשהיה האורח מבין שנקלע לחוב גבוה, היה לבסוף 'נכנע' ואומר: "ברוך קל עליון שאכלנו משלו". הוי, מתחילה צדקה - ולבסוף משפט. (ע"פ מדרש רבה) "ויטע אשל בבאר שבע" מלמד שנטע פרדס ונטע בו כל מיני מגדים. רבי יהודה ורבי נחמיה, חד אמר, פרדס, וחד אמר, פונדק, למי שאמר 'פרדס' הרי כתוב: "ויטע", אבל מה הכוונה במילה "ויטע" למי שאמר 'פונדק'? אלא שכתוב: "ויטע אהלי אפדנו". "ויקרא שם בשם ד' קל עולם", אל תקרא 'ויקרא', אלא - 'ויקרא'. מלמד שהקריא אברהם אבינו שמו של הקב"ה לכל עובר ושב. לאחר שאכלו ושתו, עמדו לברכו, אמר להם: "וכי משלי אכלתם?! והלא ממי שלו כל העולם כולו אכלתם! הודו וברכו ושבחו למי שאמר והיה העולם". רבי יהודה אומר, שאל מה תשאל ענבים תאנים רמונים. רבי נחמיה אומר, אשל, פונדק. אמר להו: "שאל, מה תשאל: קופר? חימר? ביעין?" רבי זעירא בשם רבי יהודה בר סימון, אשל זה סנהדרין, כמה שכתוב: "ושאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה". (ע"פ ילקוט) (ש)

מילה בפרשה

נוחה היא לעשיה,
ונוחה היא לנשיאה,
לבסוף היא נישאה,
ונידונה להפוך לציה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

**"ויטע אשיל" - האם יכול צמח לגדול בתוך מעיו של האדם?

"מדוע את הולכת אליו היום לא חדש ולא שבת" (הפטרה) בעלה של השונמית שאל אותה, מדוע את הולכת אל הנביא, הרי יום רגיל היום, לא (ראש) חודש ולא שבת. ולכאורה לא מובן מדוע הקדים את החודש לשבת, הלא בדרך כלל אנו מעדיפים להקדים את התדיר יותר ושבת תדירה יותר מראש חודש? אלא, הרי הפסוק כאן מדבר על ימים שהם דווקא "לא חודש", ו"לא שבת" וברור, שימים שאינם ר"ח ("לא חודש") תדירים יותר מכל ימות החול ("לא שבת"). לכן הקדים הפסוק "לא חודש" ל"לא שבת". ובפסוק בישעיה: "והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני", יש לומר שהקדימו את החודש לשבת מפני שבבריאת העולם ראש חודש תשרי (ראש השנה שהיה ביום שישי ובו נברא האדם) קדם לשבת. (החיד"א)

"זאת מעכה"
אלו אישים נוספים בתנ"ך נקראו 'מעכה'?

מצאו נא בפרשה:

1. מילה המוטעמת בשלשלת.
2. מילה החסרה את האות א'.
3. פסוק שהטעם 'זקף גדול' מופיע בו שלוש פעמים.
4. שלושה אנשים שנאמר עליהם פועל של צחוק.
5. שני פסוקים שמתחילים באות ו' ומסתיימים באות א' כשם הפרשה: וירא.
6. שם של אחד של מטעמי המקרא.

שמיאות מי יבין

1. "וישמע אלקים אל קול הנער ויקרא מלאך אלקים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלקים את קול הנער באשר הוא שם"
2. "וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל נאחו בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: היכן אנו אומרים בתפילה שלש מילים רצופות המכילות את אותן אותיות בדיוק, כשלכל מילה משמעות אחרת? - "ומתפללים אל אל לא יושיע". **לסדר את הפרשה** - "וישב אברהם בבאר שבע". **הידון א' ת'** - אשיל, בן עמי, גפרית, דרך ד', הנני, ואנכי ואפר, זרע, חמת, טבח, יראת אלוקים, כבשות, לבכם, מאכלת, נקיון כפיו, סנוורים, עצי עולה, פיכול, צמח האדמה, קמח סולת, רובה קשת, שמונת ימים, תחת העץ. **הידון א' ת' הפוך** - נביא, חלב, תהרג, כשד, ראומה, וילכו יחדיו, בוז, שיח, לוט, לי ולגיני ולנכדי, סבך, קמואל בתואל, רחם, כבשן, חוס, רשע, השקיף, רץ, צחוק יצחק, חמור, חבש, דלת. **שעשועי דאורייתא** - אביו של אכיש מלך גת, בת בנימיין, פילגש של כלב, אשת יעאל אבי גבעון, בת תלמי מלך גשור - אשת דוד ואם אבשלום, אשת רחבעם, אבי שפטיהו משבט שמעון, אבי חנן מגיבורי דוד, בת מכיר. 1. "ויתמהמה". 2. "מחטו(א) לי". 3. "ואבימלך לא קרב אליה ויאמר א-דני...". 4. לוט, שרה, ישמעאל. 5. "ויהי כאשר... אחי הוא", וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא". 6. "גרש". **מילה בפרשה לך לך** - פרטופרת. "הכל שתו מן הנהר" - נהר פרט, "למעט אשת הבקר" - למעט=פרט ל... וגם: פרה של...=פרת, "כך החלפן הכריז" - החלפן פרט כספים, "ניגן על כלי והפריז" - פרט על המיתרים. **טמונות בפרשה** - 1. "ומצות אפה" (יטג), ובאו המלאכים בפסח לאברהם. 2. "רובה קשת" (כאכ), 3. "וישפוט שפוט" (יטט), "השופט כל הארץ" (יחכה), "ומשפט" (יחיט), 4. "הוא עומד עליהם" (יחח), "שלושה אנשים נצבים עליו" (יחב), 5. "כחום היום" (יחא), 6. המקום שאומרים שנמצא בו ה"נציב מלח" (יטכו), 7. "אלף כסף" (כטז), 8. נקודות מעל לאותיות בפרשה: 3- "אליו" (יחט), 1- "ובקומה" (יטלג), 9. "השמש יצא" (יטכג), "הוציא הקב"ה חמה" (רשי"י יחא), 10. 4 דלתות כמו אוהלו של אברהם. "ויסע משם אברהם" (כא), 11. כתב ברייל של עיוורים - "הכו בסנוורים" (יטיא), 12. "וחלב" (יחח), 13. "ויחבש את חמורו" (כבג), 14. השופר מזכיר את אילו של יצחק (כביג), 15. מימיה - "חמת מים" (כאיד), 16. שם העיר 'סדם' לאחר שנהפכה... **טמונות בהפטרה** - 1. "ויעמוד השמן" (ו), 2. "לא חודש" (כג), 3. "המשענת" (לא), 4. "ויסגור הדלת" (לג) **שאלה לשלחן השבת וזאת הברכה** - שאלנו: לכאורה הפסוק "תורה צוה..." משה רבינו אמרו לישראל בפתח דבריו, כמו שרואים בפסוקים שלפניו: "אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מתו: ויאמר ד' מסיני בא וגו'". ויש לבאר אם כן, מדוע הפסוק כתוב בצורה זו, הלא לכאורה היה צריך להיות כתוב בגוף ראשון, כגון: 'תורה צויתי לכם'. בנוסף, צריך לבאר מה השייכות בין פסוק זה לפסוקים שלפניו העוסקים לכאורה בשבח לקב"ה על מתן התורה בסיני? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. פסוק זה נסמך למה שלפניו, ועל זה הדרך: ישא עם ישראל מדברותיך בקול אחד כולם תורה צוה לנו משה. (אור החיים). 2. אכן ישראל ענו ואמרו דבר זה. (תיב"ע) 3. בני ישראל אמרו בהר סיני שרוצים הם לשמוע מדברות הקב"ה מפי משה. (ספורנו) 4. משה הצטווה לומר כן שהוא מוסר התורה, ושתיקרא על שמו, משום שמיעט עצמו. 5. משה אמר בשם עם ישראל שלמרות שחלק מהמצוות ניתנו לפני שמשה ציוה, אנו מקיימים רק מחמת ציווי הקב"ה ביד משה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.
ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com חיווקים והערות: כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

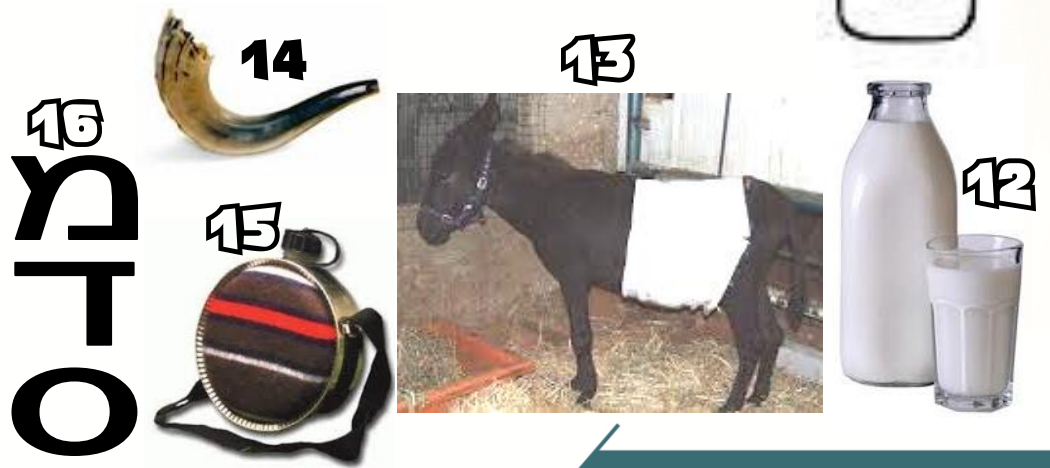

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"כי כולה משקה" (יגז)

הפטרת וירא "ואשה אחת" (מלכים ב' ד' א' - לז')

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש!
חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775